Gemeente Amsterdam

Datum van vaststelling: 14.04.2025
Directie Maatschappelijke Voorzieningen

Participatieverslag

Invulling ruimte voor (buurt)initiatieven Mirror Centre

Introductie
De gemeente Amsterdam heeft het Mirror Centre in 2024 aangekocht. In 2027 opent hier een kleinschalige 24-uursopvang voor ongeveer 35 mensen. De opvang biedt hulp en intensieve begeleiding aan mensen met psychische problemen en/of een verslaving. Zorgaanbieder perMens ondersteunt hen hierbij. Daarnaast is er in het Mirror Centre ruimte voor buurtinitiatieven. Dit biedt de kans om een betekenisvolle plek voor zowel de bewoners van het Mirror Centre als voor de bewoners uit de omgeving te creëren. Hiermee wordt gewerkt aan een goede verbinding tussen de opvang en de omgeving.

Wat wilden we bereiken?
Doel participatieproces
De gemeente Amsterdam en zorgorganisatie perMens willen de 24-uursopvang goed laten aansluiten op de omgeving. De gemeenschappelijke ruimtes in het gebouw op de begane grond en in de kelder, kunnen van betekenis zijn voor de buurt en de bewoners.

De gemeente Amsterdam heeft ingezet op betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij de invulling van de ruimte voor (buurt)initiatieven in het Mirror Centre. Zij hebben wensen en ideeën kunnen delen. Als zij hier interesse in hebben, worden zij actief betrokken bij de invulling van de ruimte voor (buurt)initiatieven.

Mate van invloed
Het participatieniveau voor de invulling van de gemeenschappelijke ruimte voor (buurt)initiatieven is op het niveau van consultatie. Bewoners, organisaties en cliënten zijn uitgenodigd om een actieve bijdrage te leveren. Als adviezen niet overgenomen worden, wordt dat gemotiveerd.

Doelgroep
Bewoners uit de Tuinwijck en omliggende buurten, organisaties en ondernemers in de omgeving zoals Ymere, Montessori Lyceum Oost en de huidige huurders van het Mirror Centre.

Zie ook het participatieplan herontwikkeling Mirror Centre

Wat hebben we georganiseerd?
Vanaf oktober 2024 zijn verschillende communicatie- en participatiemomenten georganiseerd voor de omgeving/betrokkenen:

Start communicatie aankoop Mirror Centre t.b.v. 24-uursopvang (oktober 2024)
Op 4 oktober zijn de bewoners van de Tuinwijck met een brief geïnformeerd over de aankoop van het Mirror Centre door de gemeente Amsterdam, ook is het nieuws gedeeld via de communicatiekanalen van Stadsdeel Oost en de projectpagina www.amsterdam.nl/mirrorcentre gepubliceerd.

Eerste bewonersavond (23 oktober 2024)
Tijdens een bewonersavond in oktober 2024 is een toelichting gegeven op de plannen door wethouder Maatschappelijke Opvang Rutger Groot-Wassink, Stadsdeelvoorzitter Caroline de Heer en perMens-bestuurder Robin de Bood. Hierbij waren ongeveer 40 bewoners aanwezig. De aanwezige bewoners hebben hun zorgen en boosheid gedeeld over met name:

- Het voor een voldongen feit gesteld zijn over de aankoop en de nieuwe bestemming, dat bewoners hier geen invloed op hebben.
- De mensen die in het Mirror Centre komen te wonen en de problemen die zij daarmee op zich af zien komen.

- In de beleving van de bewoners zijn er al veel zorgvoorzieningen in de buurt.
- De huidige veiligheid en leefbaarheid in de Tuinwijck.

Bij de aanwezigen was er geen ruimte/behoefte om te praten over de ruimte voor (wijk)initiatieven in het Mirror Centre.

Bewonersavond: Bouwen aan een goede band met de buurt (21 januari 2025)
Tijdens de eerste bewonersavond stond het ongenoegen van de bewoners over de plannen van de gemeente centraal. Nauwelijks kwam aan bod hoe perMens de 24-uursopvang organiseert. Ook was er geen (emotionele) ruimte om in te gaan op de participatiemogelijkheden voor de begeleidingscommissie en ruimte voor (buurt)initiatieven.

Met een brief en via de communicatiekanalen van Stadsdeel Oost, zijn bewoners en ondernemers in de omgeving uitgenodigd voor een tweede bewonersavond. Tijdens deze avond zijn de medewerkers van perMens en de gemeente in gesprek gegaan met de 8 bewoners die aanwezig waren. Aan bod is gekomen:

- De organisatie en werkwijze van de zorg, en hun ervaringen bij andere opvanglocaties.
- De toekomstige bewoners van het Mirror Centre.
- Hoe perMens werkt aan een goede relatie met de buurt.
- Hoe bewoners en organisaties deel kunnen nemen aan de begeleidingscommissie:
- Die commissie denkt actief mee met zorgorganisatie perMens, de bewoners van het Mirror Centre en de gemeente om overlast te voorkomen en te zorgen voor een leefbare en veilige situatie.

Ook zijn de mogelijkheden voor buurtinitiatieven in het Mirror Centre toegelicht en hoe bewoners daaraan kunnen meedoen. Dit heeft niet geleid tot aanmeldingen van initiatieven en/of ideeën. De bewoners die aanwezig zijn tijdens de bewonersavond staan hier - vooralsnog - niet voor open.

Tevens waren Antikraak Vastgoedbeheer en de medewerkers van Restyle/HVO Querido aanwezig om een toelichting te geven op de tijdelijke, maatschappelijke invulling van het Mirror Centre. Ook is tijdelijke ruimte aangeboden aan de buurtbewoners, hier wordt inmiddels door 1 bewoner gebruik van gemaakt.

Inloopmiddag in het Mirror Centre (14 februari 2025)
In februari zijn de bewoners en ondernemers in de Tuinwijck met een brief nog eens geattendeerd op de participatiemogelijkheden in het Mirror Centre, hierin is aangegeven hoe men zich aan kan melden. Ook is men uitgenodigd voor een inloopmiddag op 14 februari. 2 bewoners hebben gebruik gemaakt van deze uitnodiging. Een van hen huurt nu al tijdelijk ruimte in het Mirror Centre, de andere bewoner organiseert workshops voor mensen uit de Tuinwijck en zoekt hiervoor ruimte. In gesprek met hen werd nog eens bevestigd dat er een sterke sociale cohesie is in de wijk, 'ons dorp in de stad'. Dit heeft mede tot gevolg dat mensen schromen om zich - nu al - aan te melden met ideeën, dit voelt (zo is aangegeven) als heulen met de vijand.

Gesprekken maatschappelijke organisaties
Naast de bijeenkomsten met de buurt, zijn er gesprekken geweest met verschillende maatschappelijke organisaties om ideeën op te halen.

Zie ook bijgesloten Excel bestand voor het overzicht van de initiatieven die interesse hebben getoond om activiteiten te ontplooien in het Mirror Centre.

Hoe is het proces verlopen en hoe kijken we hierop terug?
Weinig input bewoners programmering ruimtes voor wijk

De verwachting was dat er meer ideeën en initiatieven uit de Tuinwijck zouden komen voor de gemeenschappelijke ruimtes in het Mirror Centre. Echter, hiervoor is – nog – weinig ruimte bij de bewoners. Hierbij zit in de weg:

- De boosheid van een deel van de bewoners over de aankoop door de gemeente Amsterdam en dat bewoners hierbij niet betrokken zijn.
- Weerstand tegen de 24-uursopvang vanuit angst voor overlast.

Het beeld bestond/bestaat dat de ruimte voor initiatieven aansluit bij een behoefte die leeft in de wijk. Met uitvoering van de geplande activiteiten, extra communicatie en een inloopmiddag is ingezet dit op te halen.

Signalen over veiligheid en veelheid aan zorgvoorzieningen
De eerste bewonersavond liep anders dan verwacht, de gemeente werd verrast door:

- Klachten over de huidige leefbaarheid en veiligheid, dit neemt volgens de bewoners de afgelopen jaren af.
- Het signaal dat er al veel zorgvoorzieningen in de omgeving zijn.

Deze signalen komen niet overeen met het omgevingsbeeld dat voorafgaande aan de start van de communicatie en participatie is opgehaald. Dit valt te verklaren door verschil in perceptie en beleving tussen de gemeente en de bewoners.

Op het punt van veiligheid is vanuit Stadsdeel Oost aanvullend actie genomen. Naar aanleiding van de klachten op de bewonersavond in oktober over de leefbaarheid en veiligheid in de Tuinwijck, heeft Stadsdeel Oost op 10 december een bewonersbijeenkomst georganiseerd over veiligheid. Hierbij waren zo'n 10 bewoners aanwezig. Bewoners hebben kennisgemaakt met de professionals die zich hiermee bezighouden, ook is toegelicht waar mensen met vragen of meldingen terecht kunnen. Het stadsdeel/Veiligheid heeft toegezegd na 4 maanden nog een bewonersavond te organiseren om te kijken of er verbetering merkbaar is.

Wat heeft het proces opgeleverd?
Het participatieproces heeft concreet opgeleverd:

- Alle bewoners en ondernemers in de Tuinwijck zijn bereikt met de communicatie over het Mirror Centre. Met de communicatie vanuit Stadsdeel Oost zijn de bewoners in Oost breder geïnformeerd over herontwikkeling.
- Inzicht in wat er leeft onder de bewoners in de Tuinwijck, met name op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Er is direct contact met de meest betrokken bewoners.
- Duidelijkheid dat er grote weerstand bestaat bij een deel van de bewoners ten aanzien van de realisatie van een 24-uursopvang in het Mirror Centre. Met name vanuit grote zorgen over veiligheid en leefbaarheid.
- Een aantal bewoners en organisaties heeft zich gemeld met initiatieven voor het Mirror Centre en een aantal bewoners heeft meegegeven betrokken te willen worden bij de begeleidingscommissie. De participatie met de direct omwonenden heeft nog weinig richting gegeven in wat de buurt wenst voor invulling van de gemeenschappelijke ruimtes.
- Zorgaanbieder perMens heeft aangegeven bij voorkeur het volledige pand te huren, inclusief de maatschappelijke ruimtes. De gemeente is positief over dit besluit van perMens, het is in lijn met de bij aankoop van het Mirror Centre geformuleerde ambities. Er worden door perMens gesprekken gevoerd met een partij die het beheer en de programmering van deze ruimtes kan verzorgen.
- Stadsdeel Oost heeft een advies gegeven over de invulling van de ruimtes met (wijk)initiatieven. Hierin worden onder meer criteria meegegeven, denk hierbij aan: activiteiten moeten meerwaarde hebben voor de bewoners van het pand en voor de bewoners uit de buurt, buurtbewoners kunnen de ruimte – waar mogelijk – gebruiken voor buurtinitiatieven en als ontmoetingsplek, activiteiten bieden iets nieuws toevoegt aan het aanbod in de omgeving. Het advies van Stadsdeel Oost is bij dit document gevoegd.

Conclusie	Advies
De vraag vanuit de gemeente om mee te denken over (buurt)initiatieven komt voor nu te vroeg, de opbrengst is beperkt.	Start met het plek bieden aan de initiatieven die wél interesse hebben getoond in het Mirror Centre. Betrek deze partijen actief bij het verder uitwerken van de programmering. Dit werkt als een olievlek.
De programmering van de nog beschikbare ruimte in het Mirror Center komt in de eerste instantie meer te liggen bij de professionele organisaties in het gebied.	Neem het advies van Stadsdeel Oost ten aanzien van de beoordelingscriteria mee in de afsprakenbrief en huurovereenkomst met perMens. Deel de afspraken en uitkomsten van het participatietraject eerst met de initiatiefnemers en daarna met de buurt.
Het duurt nog ruim twee jaar voordat het Mirror Centre in gebruik genomen wordt.	Laat de communicatie niet stil vallen, informeer de omgeving regelmatig over de renovatie en programmering van de gemeenschappelijke ruimtes. Leg dit vast in een communicatieplanning: - Maak afspraken met perMens over de communicatie over de invulling van de gemeenschappelijke ruimtes met initiatiefnemers. - Definieer mijlpalen in de bouwplanning waarover en momenten waarop gecommuniceerd wordt.

Vervolgstappen

Afspraken gebruik gemeenschappelijke ruimtes

Er wordt door perMens en de gemeente Amsterdam gewerkt aan het concretiseren en vastleggen van de plannen ten aanzien van de gemeenschappelijke ruimtes:

- perMens werkt een voorstel uit voor de invulling van gemeenschappelijke ruimtes: visie, financieel en juridisch. De uitkomsten van het participatieproces worden hierin meegenomen.
- De ideeën van bewoners, organisaties, ondernemers en cliënten over de invulling van de vrije ruimtes in het Mirror Centre krijgen, waar mogelijk, een plek in de programmering van het gebouw.
- Het uitgangspunt blijft (zoals bij start van het project ook geformuleerd) de gemeenschappelijke ruimtes ook van betekenis te laten zijn voor de omgeving.
- Tegelijkertijd mag dit niet leiden tot extra kosten voor perMens. De business case moet sluitend zijn.
- De afspraken worden opgenomen in de afsprakenbrief waar door perMens en de gemeente aan gewerkt wordt.

Planning

In 2026 worden de afspraken met perMens (incl. de uitkomsten van het participatietraject) vastgelegd en het ontwerp- en bouwteam aanbesteed. Vanaf 2026 wordt het Mirror Centre verbouwd. De uiteindelijke oplevering staat medio 2027 gepland en de opening van het Mirror Centre is - volgens planning - najaar 2027.